

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET

UPA2019/67

Tillie Martinussen

07. maj 2019 – Siullermeerneqarnera

Namminersorlutik Oqartussat pigisaanni, pisortat suliffeqarfiutaanni misissueqqissaarnermi iluaqutaasinnaasut aamma ajoqutaasinnaasut selskabit niuertorpalaartumik ilusiligaasimanerannut aaqqissuussisimanermi siunertaqartunuinnaangitsoq taamaattorli aamma immikkuullarissumik politikikkut qajassuussinissaq pillugu UPA2019-mut saqqummiussinissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Partii Naleraq)

Siunnersuuteqartoq isumaqatigeqaarput oqarmat pisortat ingerlatseqatigiiffiutai misissorneqartariaqartut. Qularutissaanngilarmit aamma oqaatigineqartumut isumaqataaqaagut tassani ingerlatseqatigiiffiit sinneqartoortuannik agguagarsiatut tunniunneqartartut tassaammata immikkut akileraarutit.

Taamatut oqaqattaartuarnitsinnut pissutaavoq nunatsinni tapiissutit aaqqissuunneqartarnerisa paasiuminartuusariaqarnerat, sualummik uangut nammineq ingerlatseqatigiiffiutigit pisortanit tamakkiisumik ilaannakoortumilluunniit pigineqarneqartut eqqarsaatigalugit, tassami arlaannut akiliivallaartarpugut allat akissaqartikkumallugit.

Tapiisarneq ajornanngitsunnguamik nassuiaraanni tassaavoq; akit mikinerutinniarlugit tapiisarneq. Kisianni sulliviit, suliffiit aamma inuutissarsiutit taama amerlatigisut pisortanit pigineqartillugit, tulluulluinnarpoq qissimissallugu suliniutinut assigiinngitsunut qanoq tapiisaqattaartoqartarnersoq.

Suleqatigiissitsisuni isumaqarpugut amerlaqisugut sulianut assigiinngitsunut akisunaaraluta akiliisartugut, paasiuminarsarneqarsimannngitsunullu, aningaasalersorneqartarmata taarsigassarsiat atorlugit, aamma paasiuminarsarneqarsimannngitsunik imaluunniit Landskarsimiit aningaasalersorneqarsimasinnaapput taamatulli aamma taama paasiuminaatsigisunik.

Taamaattumik peqqinnanngillat.

Aningaasaliissutit pisortanit tigummiinnarneqartartut partiit amerlanerit isumaqarmata, unammilleqatigiinneq tunngavigalugu ingerlatsisoqassappat niuerfiit ajornerusut pilersinneqassasut

innuttaasunut tamanut imaluunniit taakku ilaannaannut, aamma taamaasillutik pisortat

ikiorsiinnaasassasut isorliunerusunut imaluunniit inuiaqatigiinni pissakinnerpaanut.

Aningaasalli siunertanut tuttarpata, ingerlatseqatigiiffiit peqqissuussapput aamma sulliviit

naleqarnerussapput, kisianni sinneqartoorutit tapiissutinik pilersitat pineqarpata pilersissavagut sulliviit

piviusuunngitsut, akit piviusuunngitsut aamma aningaasalersuissaagut taarsigassarsiat

naleqarnerulersitsisinnaanngitsut atorlugit?

Suleqatigiissitsisuni nammaqataarusuppugut, kisianni paasiuminaassilluinnarnikuuvoq aningaasat suut, mi aamma qanoq sumut atorneqartarnersut.

Sualummik innuttaasunut naliginnarnut.

"Suut akilertarpakka telemut akiligassara akileraangaku"?

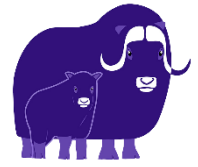
Akissutissaq paasiuminarluinnartuusariaqaralarpoq: Akileeqataaffigisarpata ataqatigiissumik, nammaqatigiiffiusumik siammarterineq oqarasuartaatinik aamma internetimik, TELE-p kiffartuussineri assigiinngitsut, iluarsaassinerit, sillimasiinerit aamma atortunut nutaanut aningaasalersuinerit, radiokædimut, immap naqqatigoortumut kabelimut aamma allarpassuarnut pineqartumut attuumassuteqartunut. Ilaa?

Naaggali. Akileeqataaffigisarpatit sorpassuit TELE-mut attuumassuteqanngilluinnartut imaluunniit nammaqataanermut tunngassuteqanngilluinnartut, uangut politikereit aaljaangeraangatta "sinneqartoorutinit agguagaqarseqataajumalluta" atorneqartartunik taarsigassarsianiarnermi akiliutissamaatitut.

Soormiuna isumaqartugut tamanna ajornartorsiutitaqartoq?

Tunguineq mangiarneqartarpoq - sooruna taama oqartugut?

Tunguinermut aningaasat atukkagut tamarik atorneqartarput soorlu peqqinnissaqarfimmut, atuarfinnut aamma ilinniartitaanermut, kiffartuussinerit nutaanut nammaqatigiilluta suleqatigiiffigissallugit isumaqatigiissutigisimasatsinnut - illoqarfiit annerusut niuerfiillu annerusut kiffartuussinerit akiliinerulaartassapput soorlu ikiorniarlugit illoqarfinni minnerni nunaqarfinnilu najugaqartut ineriartornikkut aamma inuulluataarnissakkut, utoqqaat nerisassaagut, meeqqat inuusuttullu

SULEOATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

ikiorneqarnissaannut, tassa inunnik isumaginninneq aqputigalugu kiisalu sullissinernut, tamup pissusaanut immikkut ilisimasalimmik peqarnissaannut, angerlarsimaffeqanngitsut ikiornissaannut il.il. atugassanik.

Pisortat ataasiinnarmik karsiuteqarput: Landskarsi. Akileraarutigut tassunga "nakkartarput" Aningaasanullu inatsimmi siunertat tamarmik tassanngaanniit aningaasalersorneqartarput aamma aningaasanut inatsisip avataaniittorpaalunnt.

Kommunit assigiinngitsut amerlanngitsut nammineq aningaasalersortarpaat, ataatsimulli isigalugu ingerlatat annerpaartaat pisortanit aningaasalersorneqartut Landskarsimit "akilerneqartarput"; kommunini Namminersorlutillu oqartussani ingerlatat, kiisalu soorunami taarsigassarsiarineqartartut aamma tamarmik, isertitat aamma pitsanngorsaanerit. Tassa; pisortat naatsorsuutaasa inuunerput sutigut tamatigut sunnertarpaa aamma nunap matumap aningaasaqarnera.

Minnerunngitsumik politikikkut isumaqarpoq nunatsinni kinaassutsitsinnut, nunami aningaasaliisarnernut, sulisussarsionernut aamma nunarsuarmioqatigiinnut akuusinnaanermut, aamma isumatumik aningaasaliisarnissatsinnut paasisartuutitsinissamullu kiisalu taarsersukkat saniatigut taarsigassarsisarnermut.

Aamma annertoorsuarnik aningaasaliissuteqartoqartarpoq, Landskarsi qularnaveeqquisiorsalugu, soorlu immap naqqatigut kabelimut, qularnaarumallugit nuna tamakkerlugu niuernikkut attaveqatigiinnikkullu assigiimmik atungaqartoqarnissaa.

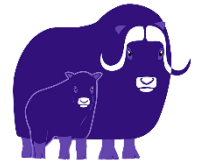
Kisianni uanilu taasariaqarpara kisianni; sinneqartoorutini ukiumiik ukiumut TELE agguagarsititsingaangat; taava eqqarsaqqajaasarpugut aningaasat taakku atortussarsiutigineqartartut, TELE-p taarsigassarsianut akiliutitut atorineqartartut, Landskarsi qularnaveeqqusiullugu imaluunniit innuttaasunut akikilliliissutitut atorineqartassasut, ilaa?

Kisianni taamaaqqajangilaq.

Takuarput sinneqartoorutini agguagarsiat ukiuni arlalinni Kalaallit Airport A/S-mut aningaasaliissutitut atorineqartassamaartut, tassa imaappoq "sinneqartoorutit" taakku TELE A/S-p taarsigassarsiaanut akiliutitut atorineqarnaviangillat imaluunniit nutaanik atortussarsiniarnermut imaluunniit kiffartuussinerit tunniunneqartartut akikinnerulernissaannut.

Tassa taamaappoiq TELE, Royal Arctic Line imaluunniit ingerlatseqatigiiffiit allat eqqarsaatigalugit.

Tassa imaappoq ingerlatseqatigiiffiit pineqartut taarsigassarsiaminnut akiliutissaminnik namminneq ujaarlettariqarput aamma nutaanik atortussarsiutissaminnik imaluunniit immap naqqatigoortup kabelip

SULEOATIGIISSISUT
SAMARBEJÐSPARTIET

sillimaserneranut akissaminnik aamma kiffartuussinerit ingerlattakkatik akikilliniarunikkit namminneq aningaasat nassaarisalertariaqartussaavaat.

Tassa imaappoq ingerlatseqatigiiffiit taarsigassarsiaannut akissanik ujaarlertoqaannarani aamma atortussanut nutaanut aningaasaliissutissat ujarneqartartussanngorput imaluunniit immap naqqatigoortup kabelip sillimaserneranut akissat, aamma kiffartuussinerit akikillineqassappata matussutissai ujaqqaartariaqartartussanngorput.

Aamma Aningaasat nutaat Taarsigassarsianut Nutaanut soorlu assersuutigalugu TELE-mi.

Taamaasilluta marloriaammik aningaasaleeqattaartariaqalissaagut. Naak isumaqartaraluarluta akileraarutit akiliutillu isertartut kiffartuussinernut atorneqartartussaasut. Isumaqaraluarpugut.

Namminersorlutik oqartussat ingerlatseqatigiiffiit, immikkoortuupput mianersuulluinnartariaqakkagut aamma tassani qularnaartartussaavagut malittarisassat aningaasalersuisarnikkullu politikkit tutsuviginartut aamma nassuiarneqartartussaapput qanoq isumaqartarnersugut oqaraangatta ingerlatseqatigiiffiit aningaasalersukkagut sunik siunertaqassanersut.

Kiisalu nalilersortuartartussaavarput sinneqartoorutinit agguagarsisarnerit naapertuunnersut aamma eqqartortariaqarparput sinneqartoorutinit agguagarsiat sumut atorneqartassagaluarnersut.

Aamma sunut taarsigassarsiniartassanersugut aamma taarsigassarsiniarnernut atatillugu aningaasatigut misissuisimanerit tunngaviusariaqarput.

Aamma iluaqutaassagalarpoq oqaluserisaraanni, kiffartuussinermut isumaqatigiissutini namminersorlutik oqartussat ingerlatseqatigiiffiisa aaqqissuunneqarnerit allanngortinneqartassanersut eqqarsaatigalugit ingerlatseqatigiiffiit kiffartuussinerisa ilaat imminut akilersinnaangitsut, iluamik takuneqarsinnaanngorlugu suut tapiiffiqineqartarnersut.

Ukiut tamaasa oqallisigisarparput pisortat kiffartuussineri inuunermut pinngitsoorneqarsinnaanngitsut ilanngartuunneqassanersut imaluunniit ilungersunartorsiortarnersut aamma oqaluttuunneqartarpugut inissiat pioreersut iluarsaannissaannut nutaanillu sanaartornissatsinnut akissaqanngitsugut taamatullu utoqqarnut isumassuinissamut akissaqanngitsugut, meeqqanut kinguaassiutitigut kanngutsaattuliorfigineqarsimasunut akissaqanngitsugut, immaqaluunniit immikkoortunut pisariaqartitsigaluartunut naammattunik aningaasaliissuteqarneq ajorpugut.

Peqataanik pisariaqartitatta marloriaataanik pingasoriaataanilluunniit amerlanerusunik taarsigassarsitsiassaagut, taakulu amerlanersaat danskit naalagaaffianit pisarsiaralugit.

Peqqinnangillat pisariaqangillat imaluunniit iluaqutaangillat inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut akisussaassuseqartumik ingerlarusuttuni.

Taama isumaqarpugut tungiuinermi manigarneqamat.

Tamatta malugisinnaasatsinnik, timikkut aamma allarpassuartigut.

Taamaattumik akinik appaasinerit aamma nutaanik tapiissuteqarnerit ajorput, siuariartornissamut uummarissaataangippata, sipaaruteqartitsingippata imaluunniit aserfallattaaliinissanut pisariaqartinneqartunut atorineqassangippata imaluunniit aningaasaliinernut nutaanut imaluunniit tungiuinermut immikkoortumi pineqartumi iluaqutissanngorlugit.

Minnerpaamik uangut innuttaasut aamma nunamut maanga aningaasalersuisutut naatsorsuutigisariaqarparput akiliutit taarsigassarsianut akiliutitut atorineqassasut siullertut, namminersorlutik oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaat siunertaat atuuffiilu nutarterneqaqqullugit, pitsaasumik aamma naapertortuuttumik akilersuinikkut. Tulliani minnerpaamik oqartussaaffinni tigusimasatsinni kiffartuussinerit pissusissamissut ingerlasariaqarput.

Immitsinnut paarisariaqarpugut aallarniutigisariaqarparpullu akisussaassusilimmik aningaasalersuinissarput.

Aningaasat marloriarlugit pingasoriarlugilluunniit atortarunnaartariaqarpagut. Akiligassaq akilertariaqarpoq.

Sinneqartoorutinit agguagarsiat aningaasaliissutigineqaqqingippata imaluunniit akikillisaataangippata imaluunniit ileqqaarneqangippata soorlu atortunut atortussanullu aningaasaliissutissatut, taava atuisartut kiffartuussinernut akit aqqutigalugit akiliisariaqarput.

Tulliatut aningaasat immikkoortunut pitsanngorsartarialinnut atorineqartariaqarput, Inissianut, peqqinnissaqarfimmut, meeqqat inuusuttullu isumagineqarnerannut aamma sunulluunniit siunissami peqqinnarnerusumik inuuneqalermik kinguneqartitsisussanut.

Innuttaasunut aningaasaliinissaq pisariaqarmat aamma isumaqarmat.

Pivusorsiorlumik takulluarnersinnaasariaqarparput qanoq aningaasaateqartiginerluta aamma qanoq pissarsisarnerluta aamma sunut atortarnerlutigit.

Pissutigalugu demokratip peqqinnartup pisariaqartimmagut peqqinnartumik aalajangiisarnissat, aamma tungaviusariaqarpoq suliarnut paasinnilluarsimanissaq, suliassanut kiisalu minnerunngitsumik - pissaanermik tigumminnittut aningaasat sunut atortarneraat takulluarsinnaasariaqarparput.

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET

Namminersorlutik oqartussat ingerlatseqatigiiffii tamakkiisumik ilaannakoortumilluunniit pigineqartut illit uangalu akileraarutsitsinnit akilerneqareeraluarput. Taamaattumik illit uangalu pisinnaatitaaffeqarpugut paasissallugu aningaasat siunertanut sunut atorneqarsimanersut, aamma pisinnaatitaaffigaarput suulluunniit paasiuminartuunissaat kiisalu sinneqartoorutinit agguagarsiat sunut atorneqarsinnaassanersut oqalliseqataaffigisinnaasussaavarput.

Taamaattumik namminersorlutik oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaasa SOV-inut ingerlatseqatigiiffingussannginnerarlugit Naalakkersuisut akissutiminni oqaatigisaat eqqorpallaanngilaq Naalakkersuisut nammineq oqarmata, ingerlatseqatigiiffiit taakku politikerinit aqunneqassanngitsut. Pivusorli tunngavigalugu taakku politikerinit aqunneqarput. Immaqa samminerusinnaasariaqaraluarparput sumi tamaani paasiuminartumik ingerlatsisoqarnissaanut piumasaqarnissaq, taamaasilluta takusinnaalerniassagatsigu ingerlatseqatigiiffiit qanoq sunnerneqartarnersut, aqqissuulluakkamik nukigullu atorlugit pisaanermik tigumminittut, siulersuisut pisortaanerillu avissaartilluinnarnissaat. Paatsuugassaajunnaarlugu.

Taamaattumik siunnersuutigaarput siunnersuuteqartup siunnersuutaa allanngortinneqassasoq, siunnersuuteqartup siunnersuutaanut ilannguttussanngorlugu siunnersuuteqartup pisaasa misissorneqartalernissaat aammali ilanngullugu transparency atuutilissasoq, tassa tunngaviit paasiuminartunngortinneqassasut, pisaanerup aqqissugaanerata paasinarsarnissaq - aamma ilumut siulersuisut pisortaanerillu politikikkut sunnerneqarsinnaasassanersut, taamaattoqartarnersoq kiisalu aningaasat ingerlatseqatigiiffinnut tuttartut silatumik atorneqartarnersut.

Aamma ingerlatseqatigiiffinni aningaasaliissutit ingerlaartarnerat takuneqarsinnaasariaqarpoq nalilersinnaajumallugu aningaasatigut peqqinnartumik ingerlatsisoqarnersut. Kiisalu misissuinerni tamani qitiusariaqarpoq ingerlatseqatigiiffiit siunertartik naapertorlugu ingerlanersut aamma qularnaarumallugu paasiuminartumik ingerlasoqarnissaa aamma aningaasat inuiaqatigiinnut iluaqtissanngorlugit atorneqartarnersut.

Aamma misissuinernut ilaasariaqarput, nuna manna qanoq taarsigassarsiaqartiginersoq, ataatsimut isigalugu - aamma kommunini allanilu, aamma pisortat taarsigassarsiniarnissaannut atatillugu pilersaarutit tunngaviillu - taakkulu inatsisiliatsinnut tulluunnersut aamma pisortat aningaaseriviinut tamakku qanoq artukkiisimatiginersut.

**SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET**

Minnerunngitsumillu namminersorlutik oqartussat ingerlatseqatigiiffiisa kiffartuussinerit qanoq innersut aamma innuttaasunut kiffartuussisussaataaneq malinneqarnerisq ilanngullugu nammaqatigiinnissamut tunngasortaa.

Tassa; aningaasat eqqortunut tuttarnersut, siunertat tamakkiisumik malinneqarnerisut, sutigit tamatigit naleqqiullugu akissanut, neqeroorutitut siammarsimassusaannullu naapertuunnersut.

Siunnersuuteqartoq isumaqatigaarput pineqartoq oqallisigineqangaatsiartariaqartoq - paasissutissat tamakkiisut pigalugit.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuutip sukumiisumik ataatsimiititaliami oqallisigineqarnissaa inassutigaarput aamma ataatsimiititaliaq qinnuigissavarput piffissaqarluarluni sulissasoq soorlu immaqa pisariaqarpat kinguartitsigallarnissaq aqutigalugu aamma siunnersuummik pingajussaarinninnissaq tulliani ataatsimiinnermi aatsaat pissasoq, tamanna pisariaqartutut isigineqarpat.